

Communicatieplan epidemiologisch onderzoek nertsen 3 juni

De eerste resultaten van het lopende onderzoek naar de besmette nertsbedrijven worden in de komende dagen ontvangen en geduid. Op basis van de eerste resultaten is aan veterinaire experts de vraag gesteld of zij een inschatting kunnen geven of het virus op de nertsbedrijven binnen afzienbare tijd zal uitdoven of niet. Op basis van die inschatting zal het OMT-Zoönose volgende week een beoordeling geven wat het risico is van de besmette nertsbedrijven voor de volksgezondheid. Aan de hand van deze beoordeling en het advies van het OMT-Z zullen de minister van VWS en de minister van LNV gezamenlijk de maatregelen bepalen die nodig zijn om eventuele risico's af te wenden. Hierop sturen zij naar verwachting op woensdag 3 juni een brief naar de Tweede Kamer. In dit document wordt beschreven hoe deze twee Kamerbrieven communicatief worden begeleid.

Achtergrond

In de maatschappij, politiek en in het bijzonder de lokale gemeenschap leven veel zorgen over het risico van de besmette bedrijven voor de volksgezondheid. Met name het nieuws dat twee medewerkers besmet zijn geraakt door de nerts leidt tot veel onrust.

Op 25 mei is in de Kamer een technische briefing geweest door de onderzoeksgroep en het RIVM. Daaruit werd duidelijk dat er geen aanwijzingen zijn dat de besmette bedrijven een risico zijn voor de omgeving. In luchtmonsters buiten de stallen is geen virus aangetroffen en uit een analyse van de virusdeeltjes die bij mensen uit de omgeving zijn aangetroffen blijkt dat deze niet afkomstig zijn van de nertsbedrijven. Medewerkers van de besmette bedrijven lopen wel risico en moeten daarom persoonlijke beschermingsmiddelen gebruiken.

Op dit moment wordt onderzoek gedaan of het virus op de besmette bedrijven uitdooft, of dat het blijft circuleren. Deze onderzoeksresultaten zijn vrijdag 29 mei bekend. Daarna wordt beoordeeld of er een risico is voor de volksgezondheid. Op basis van deze beoordeling wordt besloten welke maatregelen genomen moeten worden om dit risico af te wenden. Alle denkbare maatregelen worden daarbij overwogen.

Doel

Vanwege de maatschappelijke onrust rond dit thema en feit dat er enige tijd zit tussen het binnenkomen van de resultaten en het besluit over de te nemen maatregelen, hebben we een communicatie-aanpak opgesteld. Deze aanpak heeft de volgende doelen:

- **Informatie verstrekken over het proces:** we willen mensen duidelijk maken welke stappen er genomen worden, van onderzoek tot besluit over maatregelen, en waarom daar enige tijd tussen zit.
- **Zorgen adresseren:** we willen laten zien dat we luisteren naar de zorgen die er zijn, met name in de getroffen regio's, en dat we deze zorgen serieus nemen.
- **Duiding geven aan maatregelen:** we willen de maatregelen die worden aangekondigd in duidelijke taal onderbouwen.
- **Handelingsperspectief bieden:** we willen nertsenhouders, omwonenden van nertsbedrijven en andere dierenbezitters voorlichten over de adviezen en maatregelen die voor hen gelden.

Planning

Do 28/5	Vr 29/5	Za 30/5	Zo 31/5	Ma 1/6	Di 2/6	Wo 3/6
Kamerbrief maatregelen alle nertsen-bedrijven	- Onderzoeksresultaten bekend - Veterinaire risicoanalyse				GBT	- OMT-Z - BAO-Z - Kamerbrief onderzoek en maatregelen

3 scenario's

Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek en de inschatting van de risico's zijn er 3 scenario's mogelijk:

- **Scenario 1:** Het virus dooft binnen afzienbare tijd uit. Er is geen gevaar voor de volksgezondheid. We zetten het huidige beleid (blokkeren besmetten bedrijven en PBMs) voort.
- **Scenario 2:** Het virus dooft niet binnen afzienbare tijd uit. Er is mogelijk een risico voor de volksgezondheid (mutatie, reservoir-vorming en verspreiding naar andere dieren). De dieren worden uit voorzorg geruimd.
- **Scenario 3:** Het is niet duidelijk of het virus binnen afzienbare tijd uitdooft. Er is een risico dat dit uitloopt op scenario 2. De dieren worden uit voorzorg geruimd.

Communicatie-acties

Gezien het feit dat de brief zowel vanuit VWS als LNV verstuurd wordt, is een nauwe samenwerking met communicatie van beide ministeries wenselijk. We zullen de publicatie van de Kamerbrieven begeleiden met de volgende communicatie-acties:

- **Persberichten:** De brief van 3 juni zal begeleid worden door een persbericht. In het persbericht wordt, naast het aankondigen en goede onderbouwing van de maatregelen, stilgestaan bij de zorgen van de lokale gemeenschap. Het bericht wordt vanuit VWS uitgestuurd en bevat quotes van beide bewindspersonen.
- **Contact met stakeholders:** We stellen vóór de publicatie van de brieven de getroffen gemeenten, de NFE en de betrokken onderzoekers op de hoogte, samen met VWS. Ook ontvangen zij van ons een document met vragen en antwoorden. Mochten de adviezen voor huisdieren wijzigen, dan ontvangen ook Dibevo, de Dierenbescherming en organisaties voor dierenartsen een bericht van ons.
- **Websites RIVM en Rijksoverheid.nl:** Een deel van de vragen en antwoorden worden gepubliceerd op de websites van het RIVM en de Rijksoverheid.
- **Woordvoeringslijnen:** Er worden woordvoeringslijnen opgesteld voor zowel minister Schouten als minister De Jonge. Ook is er reactieve woordvoeringslijn opgesteld voor de periode tussen het binnenkomen van de resultaten en het besluit over maatregelen (vrijdag-dinsdag). Daarin wordt uitgelegd waarom het even duurt voordat er een besluit wordt genomen en ook aandacht geschonken aan de zorgen die leven in de lokale gemeenschap.
- **Verwachtingsmanagement media:** De media worden actief door ons benaderd om verwachtingen te managen over het proces en uit te leggen waarom het even duurt voordat er een besluit wordt genomen n.a.v. de onderzoeksresultaten.
- **Sociale media:** Voor de kamerbrief van 3 juni wordt een apart social mediaplan gemaakt. De melding over deze kamerbrief zal in ieder geval worden begeleid met een twittercard. De inhoud van de twittercard hangt af van de maatregelen die in de brief worden aangekondigd. Mochten adviezen voor huisdieren wijzigen, dan wordt ook daar bij stilgestaan.

- **Content:** Afhankelijk van de maatregelen die worden genomen zal content (infographics/twittercards/roadmap/videoboodschap) worden gemaakt die de maatregelen en adviezen verhelderen en toegankelijk maken voor een groter publiek.
- **Monitoring en webcare:** Het onderwerp wordt veel besproken op sociale media. Ook kan het zijn dat er tussen vrijdag en dinsdag informatie over de onderzoeksresultaten uitlekt. Daarom wordt er actief online gemonitord. Zo nodig wordt er een procesantwoord gegeven over de voortgang van het onderzoek en de besluitvorming. Veelgestelde vragen worden (voor zover daar nog geen sprake van was) opgenomen in de Q&A's en indien wenselijk op de website van de Rijksoverheid geplaatst.
- **Pers:** de media-inzet is deels afhankelijk van moment verzending brief. Omdat een late verzending van de brief aan de Tweede Kamer een rommelig en onrustig beeld neerzet is het advies van DC als volgt:

1) Brief op woensdag tot 19.30 uitzenden (streven)

PM: Het versturen van de brief vanuit VWS wordt publicitair begeleid met een persoploopje waarbij beide bewindspersonen aanwezig zijn (eventueel bij uitloop/persmoment MCCB). Minister Schouten schuift in de avond aan bij Nieuwsuur, zij hebben aangegeven interesse in te hebben. U kunt daar de aangekondigde maatregelen en onderbouwing daarvan toelichten.

2) Brief op donderdagochtend uitzenden.

PM: Het versturen van de brief vanuit VWS wordt publicitair begeleid met een persoploopje waarbij beide bewindspersonen aanwezig zijn. Minister Schouten schuift in de avond aan bij Nieuwsuur, zij hebben aangegeven interesse in te hebben. U kunt daar de aangekondigde maatregelen en onderbouwing daarvan toelichten.

- **Internationaal:** Omdat er ook vanuit de internationale pers aandacht is voor de besmettingen bij nertsjes, zullen we beide Kamerbrieven vertalen in de eerste week van juni (na het uitgaan van de tweede kamerbrief) publiceren op government.nl.

Samenwerking met VWS

De Kamerbrieven worden verstuurd vanuit het ministerie van VWS. De communicatie richting stakeholders en gemeenten loopt nu nog via LNV. We zullen hier binnenkort afspraken over maken met het ministerie van VWS. Tot die tijd blijft deze communicatie de verantwoordelijkheid van LNV.

Woordvoeringslijnen

De komende dagen kunnen er vragen komen over de voortgang van het onderzoek en de besluitvorming. Op deze vragen hebben wij het volgende procesantwoord klaarliggen:

Woordvoering:

- Op basis van het lopende onderzoek is aan veterinaire experts de vraag gesteld of zij een inschatting kunnen geven of het virus op de nertsbedrijven binnen afzienbare tijd zal uitdoven of niet. Deze vraag zullen zij aan het eind van deze week beantwoorden.
- Op basis van die inschatting zal het OMT-Zoönose volgende week een beoordeling geven wat het risico is van de besmette nertsbedrijven voor de volksgezondheid.
- Aan de hand van deze beoordeling en het advies van het OMT-Z zullen de minister van VWS en de minister van LNV gezamenlijk de maatregelen bepalen die nodig zijn om eventuele risico's af te wenden. Volksgezondheid staat daarbij altijd voorop.

- De verwachting is dat zij dat voor volgende week donderdag kunnen doen.
- Daarbij worden alle denkbare maatregelen overwogen en zijn er geen taboes.

Online:

“Vrijdag ontvangen we nieuwe resultaten in het lopende onderzoek. Het OMT Zoönose gaat met deze resultaten aan de slag en komt volgende week met een beoordeling en advies. Op basis daarvan zullen maatregelen bepaald worden. We verwachten deze vóór donderdag 4 juni.”

Social Mediaplan

PM Tess

PM: Q&A's

SCENARIO 1: RUIMING NIET NODIG

Maatregelen overheid

- Waarom worden de bedrijven niet geruimd?
- Wanneer wordt er wel geruimd?
- Welke maatregelen gaat de overheid nemen?
- Wat gebeurt er met de nertsen van de besmette bedrijven?
- Wat gebeurt er met de boerderijkatten van de besmette bedrijven?
- Moeten mensen uit de omgeving van de besmette bedrijven hun huisdieren binnenhouden?

Risico's volksgezondheid

- Is er een risico dat het virus in de stallen muteert en een nieuwe uitbraak onder mensen teweeg brengt?
- Is er een risico dat de besmette bedrijven een corona-reservoir vormen?
- Kunnen de nertsen ontsnappen en het virus overbrengen op andere dieren?
- In deze periode worden nieuwe nertsen geboren. Kunnen zij het virus krijgen of hebben zij antistoffen tegen het virus?
- Welk risico lopen de medewerkers van het besmette bedrijf nu blijkt dat nertsen ook mensen kunnen besmetten?
- Lopen de omwonenden van het besmette bedrijf risico?

SCENARIO 2/3: RUIMING

Ruiming

- U zei eerst dat er geen risico was voor de volksgezondheid. Waarom gaat u nu toch ruimen?
- Gaat u alle nertsenbedrijven ruimen?
- Hoe worden de dieren geëuthanaseerd?
De dieren worden vergast.
- Wat gebeurt er met de dieren als ze dood zijn?
De dieren worden afgevoerd door Rendac, rekening houdend met biohazard.
- Wat gebeurt er met de boerderijkatten?
- Worden de nertsenhouders vergoed?
Als we ruimen is de overheid gehouden aan het vergoeden van de geruimde dieren. En dat is bij verdachte dieren de waarde in gezonde toestand en bij zieke dieren een deel van die waarde. De marktwaarde wordt bepaald door WBVR.
- Gaan deze nertsenhouders hierna stoppen? Of zullen ze opnieuw gaan fokken?
Herstart verbieden is niet mogelijk.

Regeling nertsenhoudertij

- Hoe ondersteunt de overheid nertsenhouders die nu willen stoppen?
- Wie komen er in aanmerking voor de regeling? Wat zijn de voorwaarden?
- Welk bedrag stelt de overheid ter beschikking om nertsenhouders te ondersteunen bij het stoppen?

- Gaat de overheid deze sector nu sneller afbouwen?

Andere dieren

- Wat betekent deze maatregel voor andere dieren, zoals katten en konijnen? Moeten mensen hun dieren binnenhouden?
- Zijn er nertsen ontsnapt van het bedrijf? Kunnen ontsnapte nertsen andere dieren infecteren?